

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2023 ජනවාරි

යෝජිත උත්තර

(304) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බඳුකරණය (CPT)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540 , පූජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
අදියර III විභාගය - 2023 ජනවාරි
(304) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බදුකරණය
යෝජිත උත්තර

(මුළු ලකුණු 20)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 01 - ශ්‍රී ලංකාවේ බදුකරණය හැඳින්වීම

2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 69 (1) (ඇ) වගන්තියට අනුව, යම් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා වාසිකයෙකු විමට ඔහු ශ්‍රී ලංකා රජයේ සේවකයෙකු හෝ නිලධාරියෙකු සහ එම පුද්ගලයාගේ කාලාන්තරයා එම වසර තුළ විදේශයක සිටිය යුතුය.

ඒ අනුව තක්සේරු වර්ෂය තුළ ඇත්තලා ජපානයේ ශ්‍රී ලංකා තානාපති කාර්යාලයේ නිලධාරියකු ලෙස පත් කළ අතර ඇයගේ සැමියාද ඇය සමඟ ජපානයට ගොස් ඇත. එබැවින් ඇය 2021/2022 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ ආදායම් බදු අරමුණු සඳහා වාසිකයෙකු ලෙස සැලකේ.

(ලකුණු 05)

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 02 - ආයෝජන වත්කම් උපලබ්ධි වීම

(a)

සුරේෂ් මහතා
 ත/ව 2021/2022 සඳහා
 ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද ගණනය කිරීම

	රු
ප්‍රතිෂ්ඨාව (වෙළඳපොල වටිනාකම)	18,000,000
අඩු කළා - පිරිවැය	
මිලදී ගත් පිරිවැය	10,000,000
මුද්දර ගාස්තු	399,000
නීතිඥ ගාස්තුව	100,000
තාප්පය ඉදිකිරීමේ පිරිවැය	500,000
	<u>(10,999,000)</u>
ප්‍රාග්ධන ලාභය	<u>7,001,000</u>

ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද 7,001,000 @ 10% 700,100/-

(ලකුණු 04)

(b)

93 වගන්තියට අනුව, අදාළ උපලබ්ධි කිරීමෙන් මාසයකට නොඅඩු කාලයක් ඇතුළත, ප්‍රාග්ධන ලාභ බදු වාර්තාවක් කොමසාරිස්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

ඒ අනුව, සුරේෂ් මහතා 2022 ජනවාරි 31 වැනි දින හෝ ඊට පෙර ප්‍රාග්ධන ලාභ බදු වාර්තාව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(ලකුණු 01)

(මුළු ලකුණු 05)

නොවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 06 - බදු සම්බන්ධ නඩු තීන්දු

ක්‍රීබ්ස්ට් එදිරිව දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් (Cribs Vs CIT) නඩු තීන්දුවට අනුව, වතු අධිකාරීවරයෙකු වූ අභියාචනාකරු වෛද්‍ය පරීක්ෂණයකට මුහුණ දීමට සිදු වූ අතර ඔහුගේ සුවිශේෂී සේවය අගයමින් සේවායෝජකයා විසින් ප්‍රසාද දීමනාවක් ලෙස සඳහන් කර විශේෂ ක්‍රියාගතයක් පිරිනමන ලදී, කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් මෙම මුදල, රැකියා ආදායමක් ලෙස තක්සේරු කර ඇති අතර අභියාචකයා ඒ පිළිබඳව විරෝධය පළ කළේය.

එහිදී අධිකරණය තීරණය කළේ,

- 1 ගෙවීම රැකියා ආදායමක් ලෙස සැලකිය නොහැකි පුද්ගලික තැන්ගක් විය.
- 2 ගෙවීම් කරන පාර්ශ්වය විසින් හිතාමතා හෝ අහම්බයක් හෝ වචනයක් තෝරාගැනීම සඳහා අභියාචකයාට දඬුවම් නොකළ යුතුය.
- 3 අභියාචකයා විසින් සමාගමට සපයන ලද දිගු සේවාව ගෙවීම සඳහා චේතනාව වූ නමුත් සලකා බැලීම නොවේ.

සේවකයකුට ඔහුගේ රැකියාවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස හෝ ඊට අදාළව ගෙවීමක් සිදු කළ පමණින් ගෙවීම බදු ගෙවීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ.

මේ අනුව, සේවකයා සමාගමට කළ සුවිශේෂී සේවය සහ ඔහුට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා ගැනීමට සිදු වූ බව සැලකිල්ලට ගනිමින් ඔහුට ලබා දුන් විශේෂ ක්‍රියාගතයක් රැකියා ආදායමක් ලෙස සැලකිය නොහැක.

එබැවින්, නඩු විධිවිධාන අනුව මෙය බද්දට යටත් නොවන පුද්ගලික තැන්ගක් ලෙස සැලකිය යුතුය.

කෙසේ වෙතත්, 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 5 (2) වගන්තියට අනුව, රැකියාව සම්බන්ධයෙන් ලැබෙන තැන් ඇතුළු අනෙකුත් ගෙවීම් සඳහා බදු අය කෙරේ.

තවද, 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 5 (3) වගන්තියට අනුව, සියලුම පූර්ණ කාලීන සේවකයන්ට සමාන කොන්දේසි මත ප්‍රතිලාභ අත්වන අවස්ථාවකදී, පුද්ගලයෙකුගේ දත්ත, වෛද්‍ය හෝ සෞඛ්‍ය රක්ෂණ වියදම් නිදහස් කිරීම හෝ ප්‍රතිපූරණය කිරීම රැකියා ආදායමෙන් බැහැර කර ඇත.

ලබා දී ඇති උදාහරණයට අනුව, සමාගමට ඇති පක්ෂපාතිත්වය සැලකිල්ලට ගනිමින් සමාගම විසින් අරුණ මහතාට වෛද්‍ය බිල්පත ප්‍රතිපූරණය කරන ලද අතර මෙම ප්‍රතිලාභය එකම ශ්‍රේණියේ සියලුම පූර්ණ කාලීන සේවකයන්ට සමාන කොන්දේසි යටතේ ලබා ගත නොහැක.

එබැවින් එවැනි ප්‍රතිලාභයක් අරුණ මහතාගේ ආදායම් බද්දට යටත් වේ.

(ලකුණු 05)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර ::

පරිච්ඡේදය 07 - වෙනත් ව්‍යාපාරික බදු (එකතු කල අගය මත බදු)

**(A) Riverston Lesuire පුද්ගලික සමාගම
සංචාරක සංවර්ධන බද්ද ගණනය කිරීම
2022/3/31 අවසන් කාර්තුව සඳහා**

කාමර ආදායම	11,250,000
බීම හලේ විකුණුම්	3,300,000
සේවා ගාස්තු මත ආදායම	<u>2,250,000</u>
මුළු ආදායම	16,800,000
අඩු කලා : සේවා ගාස්තු @ 10%	<u>(1,680,000)</u>
සංචාරක සංවර්ධන බද්දට යටත් ආදායම	<u>15,120,000</u>

සංචාරක සංවර්ධන බද්ද @1% = 15,120,000*1% =
රු. 151,200

(ලකුණු 03)

**(B) සනත් මහතා
කොටස් ගනුදෙනු බද්ද ගණනය කිරීම**

කොටසක විකුණුම් මිල	රු. 140/-
කොටස් ගණන	5,000
මුළු විකුණුම් ආදායම	140*5000
	රු. 700,000

කොටස් ගනුදෙනු බද්ද @ 0.3%   2,100

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 07 - වෙනත් ව්‍යාපාරික බදු (VAT, NBT, ESC සහ මුද්දර ගාස්තු)

සී/ස රුඹි ඇඩ්ස් පුද්ගලික සමාගම

2022 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව සඳහා

ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්ද ගණනය

නිමවුම් බද්ද	සැපයුම් වටිනාකම	අනුපාතය	බද්ද
දේශීය සේවාදායකයන්ට සපයන ලද සේවා - SVAT	22,671,600	8%	1,813,728
දේශීය සේවාදායකයන්ට සපයන ලද සේවා - SVAT නොවන	44,868,400	8%	<u>3,589,472</u>
මුළු නිමවුම් බද්ද			5,403,200

ශුන්‍ය අනුපාත සැපයුම් (සේවා)			
දේශීය සේවාදායකයින්ගෙන් ලැබූ ආදායම (USD 150,000 * 200) - ශුන්‍ය අනුපාත	<u>30,000,000</u>	0%	-
එකතුව		<u>97,540,000</u>	5,403,200

යෙදවුම් බද්ද	
කාර්යාල වියදම්	950,000
ප්‍රචාරණ ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම් මත	1,264,000
CEO විසින් පාවිච්චි කරන මෝටර් රථයේ රක්ෂණ මත	<u>12,500</u>
යෙදවුම් බද්ද	2,226,500
ඉඩ නොදෙන යෙදවුම් බද්ද	<u>(12,500)</u>
ඉ/ගෙ බදු හැර ඉඩ දෙන යෙදවුම් බද්ද	2,214,000
ඉ/ගෙ වැඩිපුර ගෙවූ යෙදවුම් බද්ද	<u>486,000</u>
එකතුව	<u>2,700,000</u>

මුළු යෙදවුම් බද්ද	
ශුන්‍ය අනුපාත සැපයුම් / විලම්භිත සැපයුම් /22(7)	1,195,560
ඉහත ඒවාට අයත් නොවන	<u>1,504,440</u>
ඉඩ දෙන යෙදවුම් බද්ද	<u>(2,700,000)</u>
ගෙවිය යුතු VAT බද්ද	2,703,200
අඩුකළා:	
මාසික ගෙවීම	(500,000)
SVAT ණය වඩුවර මත බදු බැර (SVCV)	<u>(1,813,728)</u>
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බදු මුදල	<u>389,472</u>

(ලකුණු 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 05 - බැඳීම් සහ පටිපාටි

(a)

සී/ස රෝසි ටෙක්ස්ටයිර්ස් පුද්ගලික සමාගම
2021/2022 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
තෙවන වාරිකය ගණනය කිරීම

= ගෙවිය යුතු වත්මන් ඇස්තමේන්තුගත බදු - තක්සේරු වර්ෂය තුළ ගෙවන ලද බදුවල එකතුව

තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඉතිරිව ඇති වාරික ගණන

= 3,500,000 - 1,800,000

2

= රු. 850,000/-

(ලකුණු 02)

(b)

2021/2022 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් බදු වාරික ගෙවීමේ නියමිත දින.

- 1 වන කාර්තුව ගෙවීම - 2021 අගෝස්තු 15 හෝ ඊට පෙර
- 2 වන කාර්තුවේ ගෙවීම - 2021 නොවැම්බර් 15 හෝ ඊට පෙර
- 3 වන කාර්තුවේ ගෙවීම - 2022 පෙබරවාරි 15 හෝ ඊට පෙර
- 4 වන කාර්තුව ගෙවීම - 2022 මැයි 15 හෝ ඊට පෙර

(ලකුණු 04)

(c)

- 1 නියමිත දිනට හෝ ඊට පෙර වාරික බදු ගෙවීම් කිරීම.
- 2 මුලදී ඇස්තමේන්තු කළ බදු වගකීම් වැඩි නම්, සී/ස රෝසි ටෙක්ස්ටයිර්ස් පොද්ගලික සමාගම හට සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුවක් ඉදිරිපත් කළ හැක.
- 3 ආදායම් බදු කොමසාරිස් සමග ගිවිසුමකට එළඹීමට
- 4 දිගුවක් ලබා ගැනීම සහ එවැනි විධිවිධානවල නියමයන්ට අනුකූල වීම.

(ලකුණු 02)

(d)

- 1 ගෙවන්නා බදු පැහැර හැරී බවට නිශ්චය කරනු ලැබූ දින සිට අවුරුදු 5ක් ඇතුළත බදු අය කරගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කළ යුතු වේ.
- 2 යම් තැනැත්තෙකුගෙන් අයවිය යුතු බදු, පොලී හෝ දඩ ප්‍රමාණ අය කරගැනීමට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා අසමත් වන අවස්ථාවක, අමාත්‍යවරයා විසින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ නිර්දේශය මත සහ අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය මත, රජයට අයවිය යුතු ණයක් ලෙස සලකා එය ශුන්‍ය කිරීම සඳහා නියෝග කළ හැකිය.
- 3 කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් ගෙවිය යුතු මුදල සම්බන්ධයෙන් ණය ආපසු අයකර ගැනීම සඳහා නිසි අධිකරණ බලය සහිත උසාවියක් තුළ කටයුතු ආරම්භ කළ හැකිය.

- 4 කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට බදු ගෙවන්නාගේ දේපල තහනමට ලක් කළ හැකි අතර එම දේපල විකුණා ලැබෙන මුදල් බදු අය කරගැනීමේ වියදම්, දඩ, පොලී සහ බදු සඳහා ද යෙදවිය යුතු වේ. යම් අතිරික්තයක් වේ නම්, එය බදු ගෙවන්නාට ආපසු ලබාදිය යුතුය.
- 5 බදු ගෙවන්නා නියමිත දිනට බද්දක් ගෙවීමට අපොහොසත් වුවහොත්, බදු ගෙවන්නාට අයත් සියලුම දේපල සඳහා ගෙවිය යුතු මුදලින් බදු අය කර ගත හැක.
- 6 පැහැර හැර ඇති බදු ගෙවීමෙන් හෝ ගෙවීම සහතික කිරීමෙන් තොරව, ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව
 යන බවට (කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක) පැහැර හැර ඇති බදු පිළිබඳ විස්තර සහ එම තැනැත්තාගේ නම ඇතුළත් සහතිකයක් මහේස්ත්‍රාත්වරයකු වෙත නිකුත් කළ හැකිය. එම සහතිකය ලැබීමෙන් පසුව, එම බද්ද ගෙවීමෙන් තොරව හෝ ඇප සුරැකුම් ඉදිරිපත් කිරීමකින් තොරව ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව යාම වැළැක්වීමට පියවර ගන්නා ලෙස මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් ආගමන හා විගමන ජනරාල්වරයාට විධානයක් නිකුත් කළ හැකිය.
- 7 යම් පුද්ගලයකුගේ බුන්වත්තවේ භාරකරු හෝ ගණන් බේරා වසා දමනු ලබන සමාගමක ඇවරකරු විසින් ගෙවීමට ඇති බදු (සියලු ණය අභිබවා) වරප්‍රසාද ණයක් ලෙස සැලකිය යුතුය.
- 8 යම් රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවක්, ආයතනයක් හෝ අමාත්‍යාංශයක් විසින් යම් පුද්ගලයකුගේ චේතන හෝ වැටුප් නොවන යම් ගෙවීමක් එම පුද්ගලයාට ගෙවීමට තිබෙන අවස්ථාවක එම සම්පූර්ණ මුදල හෝ ඉන් කොටසක් එම පුද්ගලයාගේ පැහැර හැර ඇති බදු පියවීම සඳහා යොදාගත හැකිය. (169 වගන්තිය)
- 9 කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් තුන්වන පාර්ශ්වයේ ණයකරුවකුට ලිඛිත දැන්වීමක් බාරදිය හැකි අතර එම දැන්වීම ලැබීමෙන් පසු එම ණයකරු විසින් බදු ගෙවන්නාට ගෙවීමට ඇති මුදල් ප්‍රමාණයට යටත් පැහැර හැර ඇති බදු කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ගෙවිය යුතුය.
- 10 බදු ගෙවන්නාගේ ඕනෑම වත්කමක් සම්බන්ධයෙන් 'වත්කම් සුරක්ෂිත කිරීමේ නියෝගයක්' සඳහා දිසා අධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටීමට කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට බලය ඇත.
- 11 තහනමට ගැනීමේ දිනට පෙර අවුරුද්දක කාලයක් තුළ අසම්බන්ධිත නොවන ගනුදෙනුවකදී (non arms lenth transaction) බදු ගෙවන්නාගේ වත්කම් ලබාගෙන ඇති පැවරුම්ලාභීන් එම වත්කම්වල වටිනාකමේ ප්‍රමාණයට ද්විතීයික වශයෙන් වගකීමට බැඳේ.
- 12 තමා විසින් කරගෙන යනු ලබන ව්‍යාපාරයකට අදාළව බදු බැඳීමක් සහිත බදු ගෙවන්නෙක්, එම ව්‍යාපාරයේ සියලු හෝ සමහර වත්කම් ආශ්‍රිතයකු වෙත පවරා ඇති විටකදී, එම

පැවරුම්ලාභියා පැවරුම්කරුගේ ව්‍යාපාරයට අදාළව ගෙවා නොමැති බදු සඳහා පෞද්ගලිකව වගකීමට බැඳේ.

(ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 10)

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 04 - හවුල් ව්‍යාපාර බදුකරණය

ලා Fashion
2021/22 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
ආදායම් බද්ද ගණනය

විස්තරය	සටහන	රු.
ශුද්ධ ලාභය		5,675,000
හවුල්කරුවන්ට ගෙවූ වැටුප්	1	3,600,000
කාරක ප්‍රාග්ධන ණයට ගෙවූ පොලී	2	120,000
අනුමත පුනර්ගණනයකට කළ ගෙවීම්		100,000
පොලී ආදායම - ආයෝජන ආදායම ලෙස වෙනම බදු.		(200,000)
මානෙල්ගේ දුච්ච දීමනාව - ඉඩ දේ		-
ව්‍යාපාර ආදායම		9,295,000
පොලී ආදායම		200,000
හවුල් ව්‍යාපාරයේ තක්සේරු ආදායම		9,495,000
අඩු කළා : සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්		(100,000)
අනුමත පුනර්ගණනයකට කළ ගෙවීම් තක්සේරු ආදායමෙන් 1/5 හෝ 500,000 යන දෙකෙන් අඩු අගය		
බදු අය කළ හැකි ආදායම		9,395,000
හවුල් ව්‍යාපාරයේ බදු වගකීම		
- පළමු 1,000,000 x 0%		-
- ඉතිරිය 8,395,000 @ 6%		503,700
හවුල් ව්‍යාපාරයේ ගෙවිය යුතු බදු		503,700

සටහන 1

හවුල්කරුවන්ට ගෙවන වැටුප් ඉඩ නොදේ

නෙළුම් (රු.150,000x12) රු. 1,800,000

මානෙල් (රු.150,000x12) රු. 1,800,000

රු. 3,600,000

සටහන 2

නෙළුම් විසින් සපයනු ලබන කාරක ප්‍රාග්ධන ණය සඳහා පොලී ගෙවීමට ඉඩ නොදේ.

නෙළුම් රු 120,000

(ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

අවචන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03 - සමාගම් බදුකරණය (වාසික)

සුර්යා පුද්ගලික සමාගම
2021/22 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
තක්සේරු ආදායම ගණනය

	සටහන	
ව්‍යාපාර ආදායම	1	17,904,500
ආයෝජන ආදායම	2	<u>2,395,000</u>
(a) තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		
20,299,500		
අඩුකළා: සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්	3	<u>(2,400,000)</u>
(b) බදු අය කළ හැකි ආදායම		17,899,500
(c) ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද	4	2,745,430
අඩුකළා : බදු බැර		
වාරික ගෙවීම		<u>(1,500,000)</u>
(d) ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද		<u>1,245,430</u>

සටහන 1 - ව්‍යාපාර ආදායම

සුර්යා පුද්ගලික සමාගම

2021/22 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

තක්සේරු කළ හැකි ව්‍යාපාර ආදායම ගණනය

විස්තරය	පෙර වැඩ	+	-
බදු පෙර ලාභය		21,450,000	
ලැයිස්තුගත කොටස් විකිණීමෙන් ලද ලාභය - ආයෝජන ආදායම			1,230,000
පොලී ආදායම - ආයෝජන ආදායම			2,395,000
ලාභාංශ - ආයෝජන ආදායම			3,840,000
පරිගණක මේසය විකිණීමෙන් ලද ලාභය - ගිණුම්කරණ ලාභය			25,000
වත්කම් ඉවත් කිරීමෙන් ලද ලාභය	1	240,000	
ප්‍රාග්ධන දීමනාව	2		4,960,500
ගිණුම්කරණ ක්ෂය - ඉඩ නොදේ		4,150,000	
පාරිතෝෂික වෙන් කිරීම	3	2,190,000	
අලුත් වැඩියා හා නඩත්තු - ඉඩ දේ		-	-
ප්‍රචාරණය - ඉඩ දේ		-	-
විනෝදාංශ වියදම - ඉඩ නොදේ		1,425,000	
පරිත්‍යාග - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්		2,400,000	
පර්යේෂණ වියදම් - අතිරේක අඩුකිරීම්	4		1,500,000
එකතුව		31,855,000	13,950,500
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		17,904,500	

පෙර වැඩ 1 : පරිගණක මේසය විකිණීමෙන් ලද ලාභය

පරිගණක මේසය ඉවත් කිරීමෙන් ලද ගිණුම්කරණ ලාභය බදු අයකළ හැකි ලාභයක් ලෙස සලකනු නොලැබේ. ආදායම් බදු පනතට අනුව ක්ෂය කළ හැකි වත්කම් ඉවත් කරන ලද අවස්ථාවන්හිදී තුලනය කිරීමේ දීමනාව ගණනය කළ යුතුය.

ප්‍රතිෂ්ඨාව		600,000
අඩුකළා: ලියා හළ බදු අගය		
පරිගණක මේසයේ පිරිවැය	900,000	
(-) ප්‍රාග්ධන දීමනා		
ත/ව 2018/19 - 900,000/ අවුරුදු 5	180,000	
ත/ව 2019/20 - 900,000/ අවුරුදු 5	180,000	
ත/ව 2020/21 - 900,000/ අවුරුදු 5	<u>180,000</u>	
	<u>540,000</u>	<u>360,000</u>
තක්සේරු අගය		<u>240,000</u>

පෙර වැඩ 2 – ප්‍රාග්ධන දීමනාව

වර්ෂය තුළ ආදායම් ජනනය කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා වත්කම් සඳහා ගිණුම්කරණ ක්ෂය සඳහා ඉඩ නොදෙන අතර ප්‍රාග්ධන දීමනා සඳහා ඉල්ලුම් කළ හැක.

විස්තරය	අත්පත් කර ගත් වර්ෂය	වත්කමේ පිරිවැය	ප්‍රාග්ධන දීමනා අනුපාතය (වසර)	ප්‍රාග්ධන දීමනාව
ඉඩම	2019/20	2,420,000	හිමිකම් නොලබයි	-
කාර්යාල ගොඩනැගිලි	2019/20	8,250,000	අවුරුදු 20	412,500
මෝටර් වාහන – මිනි බස්	2021/22	5,500,000	අවුරුදු 5	1,100,000
මෝටර් වාහන - බෙදා හැරීමේ රථ වාහන	2019/20	14,870,000	අවුරුදු 5	2,974,000
ගෘහ භාණ්ඩ සහ සවිකිරීම්	2019/20	2,370,000	අවුරුදු 5	474,000
				4,960,500

පෙර වැඩ 3 : පාරිතෝෂික

වගන්ති 10 (1) (b viii) යටතේ, පාරිතෝෂික සඳහා වෙන් කිරීමට ඉඩ නොදේ, ගෙවූ පාරිතෝෂික සඳහා ඉඩ දේ.

පෙර වැඩ 4 : පර්යේෂණ වියදම්

හයවන උපලේඛනයේ 8 වැනි අයිතමයේ , 15 වැනි වගන්තිය යටතේ වසර සඳහා අඩු කරන ලද පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන වියදම්වලින් 100% ට සමාන අගයක් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා ව්‍යාපාර ආදායම ගණනය කිරීමේදී අමතර අඩු කිරීමක් ලෙස හිමිකම් ඇත.

සටහන 2 - ආයෝජන ආදායම

ලැයිස්තුගත කොටස් විකිණීමෙන් ලද ලාභය	නිදහස්
පොලී ආදායම - ස්ථාවර තැම්පතු	2,395,000
ලාභාංශ ආදායම - ලද ලාභාංශ වලින්	නිදහස්
ආයෝජන සඳහා තක්සේරු ආදායම	<u>2,395,000</u>

සටහන 3 - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්

සමාගම විසින් රුපියල් 2,400,000/- වටිනා අධ්‍යාපනික උපකරණ කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ වෛද්‍ය පීඨයට පරිත්‍යාග කර ඇත.

52 (පස්වන උපලේඛන අයිතමය (1) (b) (iii), වගන්තියට අනුව, 1978 අංක 16 දරණ විශ්වවිද්‍යාල පනත යටතේ ස්ථාපිත හෝ ස්ථාපිත යැයි සැලකෙන ඕනෑම උසස් අධ්‍යාපන ආයතනයකට මුදල් හෝ වෙනත් ආකාරයකින් පුද්ගලයකු හෝ ආයතනයක් විසින් කරන ලද පරිත්‍යාග කිසිදු සීමාවකින් තොරව සුදුසුකම් ලත් ගෙවීමක් ලෙස සැලකේ.

සටහන 4 - ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද

විස්තරය	තක්සේරු ආදායම	සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්	ආදායම් බද්ද	අනුපාතය	බදු වගකීම
ව්‍යාපාර ආදායම (ආයෝජන ආදායම හැර)	(17,904,500-2,395,000) 15,509,500	5,000	15,504,500	14%	2,170,630
ආයෝජන ආදායම	2,395,000	-	2,395,000	24%	574,800
එකතුව					2,745,430

(d)

සූර්යා පුද්ගලික සමාගම

2021/22 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

ගෙවිය යුතු ඉතිරි ආදායම් බදු වගකීම

බදු වගකීම	
විශේෂ අනුපාත - අපනයන (17,899,500 x 14%)	2,745,430
අඩු කළා : බදු බැර	
වාරික ගෙවීම්	<u>(1,500,000)</u>
ඉතිරි ගෙවිය යුතු බද්ද	<u>1,245,430</u>

(මුළු ලකුණු 25)

නවවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03 - පුද්ගලයකුගේ බදු අය කළ හැකි ආදායම ගණනය කිරීම

රත්පතී මහත්මිය

2021/22 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

ආදායම් බද්ද ගණනය

	Note	රු.	රු.
සේවා නියුක්ති ආදායම	1		5,390,000
ව්‍යාපාර ආදායම	2		4,457,000
ආයෝජන ආදායම	3		<u>605,300</u>

තක්සේරු කළ හැකි ආදායම 10,452,300

අඩු කළා : සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් සහ සහන

පුද්ගල දීමනාව		3,000,000	
වියදම් සහන	4	350,000	
කුලී සහන (25% ක් නඩත්තු සඳහා ඉඩ දේ, 25%*360,000)		90,000	
මුළු සහන		3,440,000	
සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්:			
රජයට කළ පරිත්‍යාග		<u>500,000</u>	
මුළු සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් සහ සහන			(3,940,000)
(a) බදු අය කළ හැකි ආදායම			<u>6,512,300</u>

(b) බදු වගකීම

පළමු	3,000,000 x 6%	180,000	
ඊළඟ	3,000,000 x 12%	360,000	
ඉතිරි	<u>512,300 x 18%</u>	<u>92,214</u>	
එකතුව	<u>6,512,300</u>		632,214

මුළු බදු වගකීම 632,214

අඩු කළා : බදු බැර			
අඩු කළා : APIT		143,400	
වාරික ගෙවීම්		300,000	
			<u>(443,400)</u>

(c) ඉතිරි ගෙවිය යුතු / වැඩිපුර ගෙවූ බද්ද 188,814

(d) නිදහස් ආදායම:

පොලිය ආදායම වාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම 1,200,000

පෙර වැඩ

සටහන 1 - සේවා නියුක්ති ආදායම

ප්‍රාථමික සේවා නියුක්තිය

මූලික වැටුප (350,000 x 12)	4,200,000
ප්‍රසාද දීමනා	350,000
ප්‍රවාහන දීමනා (40,000 x 12)	480,000
නිවාස දීමනා (30,000 x 12)	360,000
දකුණු කොරියාවේ සමුළුව වෙනුවෙන් දැරූ මුදල් ප්‍රතිපූරණය	-
සේවා නියුක්ති ආදායම	<u>5,390,000</u>

සටහන 2 - ව්‍යාපාර ආදායම - විගණන ආයතනය

	(+)	(-)
බදු පෙර ලාභය	4,445,000	
ගිණුම්කරණ ක්ෂය	60,000	
ප්‍රාග්ධන දීමනාව (රු. 240,000/5)		48,000
එකතුව	4,505,000	48,000
ව්‍යාපාර ආදායම	4,457,000	

සටහන 3 - ආයෝජන ආදායම

කුලී ආදායම (30,000 x 12)	360,000
පොලී ආදායම	
- ස්ථාවර තැම්පතු ආදායම	245,300
- වාසික විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ගිණුම	
- මත පොලිය 1,200,000- නිදහස්	<u>245,300</u>
ආයෝජන ආදායම	<u>605,300</u>

සටහන 4 - වියදම් සහන

සෞඛ්‍ය රක්ෂණ දායක මුදල	300,000
අධ්‍යාපන වියදම් (දේශීය විශ්ව විද්‍යාල)	<u>50,000</u>
එකතුව	<u>350,000</u>

* වියදම් සහන ත/ව ට රු. 1,200,000 ට සීමා වේ

සටහන 5 - සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්

රජයට කළ පරිත්‍යාග- (කක්සේරු කළ හැකි ආදායම දක්වා ඉල්ලා සිටිය හැක) -	රු. 500,000
පුණ්‍ය ආයතනයන්ට කළ පරිත්‍යාග - (භාණ්ඩ පරිත්‍යාගය ඉඩ නොදේ - රු. 100,000)	-
එකතුව	<u>රු. 500,000</u>

(මුළු ලකුණු 25)

C කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)